

TYNSET KOMMUNE

Rådmannen

201505046 - 21
00 315
KV/G.N. Nelson

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstuen

0301 OSLO

Tynset, 25.08.2016

<i>Vår ref.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Saksbehandler</i>	<i>Deres ref.</i>
15/1127-12	15609/16	216 S05	Tale Nedberg 62 48 91 32	

MELDING OM POLITISK VEDTAK

KRAV OM REVISJON AV KONSESJONSVILKÅR - FUNDINMAGASINET, EINUNNA, SAVALEN OG OVERFØRINGEN FRA GLOMMA TIL RENDALEN

Fra møtet i Formannskapet den 25.08.2016, saksnr 86/16.

Det underrettes herved om at det er fattet følgende vedtak:

Tynset kommune ber om en revisjon av konsesjonsvilkår for regulering av Savalen der det blir sett på følgende tema:

- Tidlig oppfylling av Savalenmagasinet om våren
- Redusere reguleringsvindu i Savalen sommer og høst, for å hindre erosjon
- Gytebekker i Savalen bør restaureres slik at bestanden kan opprettholdes. Fram til bestanden klarer seg uten utsetting, bør utsetting av aure fortsette på dagens nivå

Begrunnelse for vedtaket går fram av vedlagte saksutredning.

Det er anledning til å se dokumentene i saken. Ta i så fall direkte kontakt med saksbehandler.

Klageadgang:

Du har rett til å klage på vedtaket som du har fått melding om.

Klagefristen er 3 uker fra du mottok melding om vedtaket. Dersom du klager for sent, kan vi se bort fra klagen. Du kan søke om å få forlenget fristen.

I klagen må det presiseres hvilket vedtak det klages over, hva som er årsaken til klagen og hvilke endringer som du ønsker. Det bør også opplyses om eventuelle andre forhold som kan ha betydning for klagen. Klagen må undertegnes.

Klagen skal sendes til formannskapet, som har fattet vedtaket. Formannskapet vil vurdere saken på nytt. Dersom vedtaket opprettholdes helt eller delvis, vil saken bli oversendt til Fylkesmannen i Hedmark, som er klageinstans, for endelig avgjørelse.

Postadresse	Besøksadresse	Telefon	Telefaks	Org.nr: NO 940837685 MVA
2500 TYNSET	Rådhuset	62 48 50 00	62 48 50 11	Bankgiro: 6170.05.21000
	E-post: postmottak@tynset.kommune.no			Bankgiro: 6170.05.22600 OCR

TYNSET KOMMUNE

Du har anledning til å se dokumentene i saken. Du må i tilfelle ta kontakt med oss. Vi vil også kunne gi nærmere opplysninger om framgangsmåten ved klagebehandlingen.

Med hilsen

Tone Bergfall
konsulent

Vedlegg

Tynset kommune**SÆRUTSKRIFT**

Arkivsak: 15/1127

**KRAV OM REVISJON AV KONSESJONSVILKÅR -
FUNDINMAGASINET, EINUNNA, SAVALEN OG OVERFØRINGEN
FRA GLOMMA TIL RENDALEN**

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
86/16	Formannskapet	25.08.2016

Melding om vedtak sendes til

Norges Vassdrags- og Energidirektorat Postboks 5091 Majorstua 0301 OSLO

Saksopplysninger

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Miljødirektoratet har tatt en gjennomgang av alle regulerte vassdrag med konsesjoner som kan revideres innen 2022. Dette omfatter også Savalen-reguleringa. NVE og Miljødirektoratet har i [NVE-rapport 49/2013](#) en gjennomgang og prioritering av konsesjoner som kan være aktuelle for revisjon. Aktuelle konsesjoner er i den rapporten delt inn i tre kategorier:

Kategori 1.1 Høy prioritet

Kategori 1.2 Lavere prioritet

Kategori 2.1 Ikke prioritet

Savalen har i rapporten fått tildelt 1.2 Lavere prioritet. Denne kategorien er ikke til hinder for at det vil kunne bli gjennomslag for revisjon av konsesjonsvilkår, dersom det foreligger godt begrunnede forslag. I følge NVE er hovedformålet å gjøre en samfunnsmessig avveining av gevinstene av mulige miljøforbedringer i vassdragene, i forhold til de samfunnsmessige kostnadene i form av redusert fornybar og regulerbar kraftproduksjon.

NVE satte frist for å melde inn krav om revisjon til 15. juni 2016, men det er avtalt utsatt frist til over sommeren med NVE. Tynset kommune har gitt administrativ uttalelse med krav om at revidering gjøres, men rådmannen ønsker at dette også behandles politisk. Administrasjonen har i sakens anledning hatt samtaler med Folldal kommune, og har avtalt at kommunene i første omgang fremmer egne krav, men utveksler informasjon underveis.

Konsesjon for regulering av Savalen og Unndalen (Fundin) ble gitt i 1966, sammen med konsesjonen for overføring av vann fra Glomma ved Høgegga til Rendalen. I 1967 ble det gitt tillatelse til å endre planene noe.

Noe av det mest sentrale av konsesjonsvilkårene som berører Einunna, Savalen og Glomma er:

- Bekoste utsetting av yngel i områdene som berøres av utbyggingen, herunder Savalmagasinet, i «den utstrekning vedkommende departement finner det nødvendig». For Savalen er dette konkretisert til utsetting av 6 000 stk tosomrig aure årlig.
- Bekoste fiskebiologiske undersøkelser i de områder som berøres av reguleringa og overføringene
- Bekoste strandjusteringsarbeider eventuelt kombinert med terskelbygging i Einunna nedenfor overføringsstedet for et beløp av inntil kr 50 000. Beløpet forutsettes indeksregulert med basis 1. januar 1965. Konsesjonæren plikter også å vedlikeholde eventuelle tiltak. Det ble bygd terskler i 1986, som ble ødelagt av flom i 1987. De gjenoppbygde tersklene ble igjen ødelagt av flom i 1995. Fem nye terskler med enklere og mere stabil utforming ble anlagt i 2004.
- Å slippe en minstevassføring fra Høyeggdammen på 10 m³/sek i tida 1. september til lavvannsperioden slutt. I den øvrige tid av året slippes tilstrekkelig med vatn til å opprettholde en vassføring ved Stai vassmerke på 40m³/sek
- Etablere fisketrapp i Høyeggdammen

Hensynet til villrein er lite nevnt i de opprinnelige konsesjonsvilkårene.

Saksvurdering

Beslutninga om regulering av Savalen ble tatt ved konsesjonsbehandlinga i 1966. Det er ikke et tema å snu opp ned på den utbygginga som ble vedtatt og deretter gjennomført. Men siden 1966 er det gjort mange praktiske erfaringer med konsekvenser av utbygginga, som vil kunne gi nye vurderinger på hva som er gode konsesjonsvilkår.

Det er viktig å være bevisst på skillet mellom der det kan være behov for endring av konsesjonsvilkår, og der utfordringen eventuelt kan være manglende oppfylling av de vilkår som har blitt gitt. Revisjon av konsesjonsvilkåra er først og fremst aktuelt der det er ønskelig at vilkåra blir endra. Det kan også være at de opprinnelige konsesjonsvilkår er uklart formulert, slik at det er vanskelig å måle i hvilken grad vilkåra faktisk blir oppfylt.

Savalen og området rundt er berørt av kraftutbygging, men har likevel natur som er attraktiv for mange i Alvdal og Tynset Området er blitt et større turiststed og det er mange hytter i området. Sjøen er viktig for mange med tanke på fiske og friluftsliv.

Savalenmagasinet

I følge [rapport fra NINA](#) stammer omlag 40 % (i 2000-2001) av auren som blir fanga i Savalen fra utsetting. Utsettinga av tosomrig aure har derfor vesentlig betydning for fangstvolumet, og er et tiltak som bør videreføres. I tillegg til en bestand av røye og ørekyt, hevdes det at det ble observert harr. Denne kom sannsynligvis med vann fra Markbulidammen men det har ikke blitt observert mer harr i forbindelse med prøvefiske og harr bør trolig ikke regnes som en av fiskeartene i Savalen.

Fylling av magasinet om våren er det mest sentrale i forhold til både fiske og landskapsbilde. Tidlig fylling gir mer planktonproduksjon gjennom sommersesongen og mer produksjon av fisk, og er også viktig i forhold til landskapsbildet og opplevelseskvaliteten i Savalområdet. Likevel vil en datofesting i konsesjonsvilkår på når magasinet skal være fylt om våren, ikke

nødvendigvis ha så stor praktisk innvirkning på hva som skjer. Været med snøsmelting og nedbør styrer i stor grad fylling av magasinet.

Til en viss grad vil tidligst mulig fylling av Savalen også kunne komme i konflikt med andre gode formål. Det vil kunne være aktuelt å tappe ned Savalen før forventede store vårflokker, som en buffer mot flom nedover i Glomma. Kravet til minstevassføring legger også begrensninger på hvor mye vann som kan holdes tilbake i magasinet i oppfyllingsfasen om våren. Det er derfor usikkert i hvilken grad en datofesting av fylling av magasinet vil gi noen positiv effekt, og økt prioritering av fylling av Savalen bør ikke svekke andre gode formål som for eksempel vannføringa i Einunna og oppfylling av Fundin og de andre magasinene. I dag er det skader med utvasking av strandsonen som følge av regulering gjennom sommerhalvåret. Denne utvaskinga økte markant etter ny dam ble bygget i 1972 og reguleringsvinduet sommerstid ble økt.

Savalen er en magasineringsdam som gir kraftinntekter til Tynset kommune. Reguleringa av Savalen må ses i sammenheng med de resterende reguleringene i området. Eventuelle tiltak i form av eksempelvis minstevassføring, prioritering av tidlig fylling av magasin eller annet vil påvirke de andre reguleringene i området, gå på bekostning av kraftproduksjonen og vil også påvirke kommunen og nabokommunenes sine kraftinntekter. Kommunen og innbyggerne har derfor en egeninteresse også i mest mulig kraftproduksjon, i tillegg til at det er viktig å ivareta naturverdiene.

Sivilla

Før reguleringa av Savalen var Sivilla den klart viktigste gytelokaliteten for aure i Savalen, og aurefisket i denne elva omtales som meget god før reguleringa. Elva ble tørrlagt etter reguleringa og det er ikke etablert hverken minstevassføring eller fiskepassasjer ved demningen. Likevel vil bestemmelser om minstevassføring i Sevilla igjen gå på bekostning av oppfylling av Savalen og de andre magasinene.

Innstilling:

Tynset kommune ber om en revisjon av konsesjonsvilkår for regulering av Savalen der det blir sett på følgende tema:

- Tidlig oppfylling av Savalenmagasinet om våren
- Redusere reguleringsvindu i Savalen sommer og høst, for å hindre erosjon
- Gytebekker i Savalen bør restaureres slik at bestanden kan opprettholdes uten utsetting. Fram til bestanden klarer seg uten utsetting, bør utsetting av aure fortsette på dagens nivå

Formannskapet behandlet saken i møte 25.08.2016 :

Forslag fra uavhengig representant Berit Nordseth Moen:

Rådmannens innstilling, siste strekpunkt, første setning: Stryke «uten utsetting».

Forslaget fra Nordseth Moen vedtatt med 6 stemmer mot 1.

Rådmannens innstilling med endring enstemmig vedtatt.

Vedtak

Tynset kommune ber om en revisjon av konsesjonsvilkår for regulering av Savalen der det blir sett på følgende tema:

- Tidlig oppfylling av Savalenmagasinet om våren
- Redusere reguleringsvindu i Savalen sommer og høst, for å hindre erosjon
- Gytebekker i Savalen bør restaureres slik at bestanden kan opprettholdes. Fram til bestanden klarer seg uten utsetting, bør utsetting av aure fortsette på dagens nivå